

Energetsko podnebna agencija za Podravje – ENERGAP s sodelavci

ŠTUDIJA RANLJIVOSTI IN TVEGANJ ZARADI PODNEBNIH SPREMEMB ZA PODRAVSKO REGIJO

Podnebne spremembe so tukaj in že krojijo naša življenja in delo. Zato se moramo kot družba prilagoditi nanje na način, da bomo s premišljenim delovanjem in uvajanjem primernih ukrepov vzpostavili na podnebne spremembe odporne sisteme družbe.

Z namenom pripraviti dobre akcijske načrte za prilagajanje na podnebne spremembe smo na Energetsko podnebni agenciji za Podravje v sodelovanju s strokovnimi inštitucijami pripravili Študijo ranljivosti in tveganj zaradi podnebnih sprememb, ki izpostavlja najranljivejše sisteme, kjer moramo aktivno izvajati ukrepe za povečanje odpornosti.

Ocena ranljivosti in tveganj temelji na predhodno opravljeni analizi podnebnega stanja in pričakovanih podnebnih sprememb, ki je bila pripravljena v sodelovanju z Agencijo Republike Slovenije za okolje. Ocena se osredotoča na dve geografski enoti Podravja, hribovito območje Pohorja in Kozjaka in ravninski svet Podravja.

Kot ključni vplivi podnebnih sprememb, ki že danes ogrožajo podravsko regijo in bodo v prihodnosti še pogostejši in intenzivnejši so bili prepoznani spremenjeni padavinski režimi in vročinski valovi, oboji kot posledica naraščanja temperature zraka. Zimske padavine v obliki dežja se bodo v prihodnosti znatno povečale s tem pa tveganja za poplave v zimskem času. Poletnih padavin se pričakuje manj, a hkrati se bo v prihodnosti še povečala jakost in pogostost poletnih neurij z možnostjo silovitega vetra, oboje prinaša povečano tveganje za hudourniške poplave in gmotno škodo v naravnih in urbanih okoljih. Vročinskih valov bo v prihodnosti več, dlje bodo trajali in pri višjih temperaturah se bodo dogajali. Še dodatno toplotno obremenjena bodo mesta, ki zaradi njihove strukture bolje zadržujejo toploto kot ruralna področja.

Študija vključuje, upoštevajoč podnebne trende in projekcije, oceno ranljivosti in tveganj za izbrane sektorje in sicer za sektor zdravstva, kmetijstva, gozdarstva, turizma in infrastrukture. Zaradi spremenjenih padavinskih režimov in opisanih posrednih vplivov bo v prihodnosti posebej izpostavljen sektor infrastrukture, v okviru toplotnih obremenitev pa ob upoštevanju trenda staranja prebivalstva izpostavljammo sektor zdravstva.

Vsi modeli v študiji temeljijo na znanstvenih spoznanjih preteklih let. Vendar dogodki v zadnjih petih letih dokazujejo, da se spremembe dogajajo hitreje, kot je bilo matematično izračunano, zato so izsledki znanosti, ki so povzeti v študiji, le ocena, dejansko stanje pa ugotavljamo z rednim spremljanjem in poročanjem. Kot družba moramo ukrepati hitro in premišljeno.

Pripravljena študija bo predstavljala pomemben dokument tudi v okviru priprave dokumentov za kandidiranje sredstev kohezije. Presoja podnebne odpornosti in uvajanje prilagoditvenih ukrepov namreč postaja pomemben del načrtovanja investicijskih projektov v okviru finančnega okvirja 2021-2027.

nadaljevanju so, kot uvod v pripravo akcijskih načrtov, predstavljene identificirane skupne ključne politike na področju blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam, ki jih je moč uspešno vpeljati v vse sektorje z namenom povečanja odpornosti na podnebne spremembe. V okviru posameznih sektorskih ocen študije je v posameznih poglavjih tudi že vključen nabor prilagoditvenih ukrepov, izhajajoč iz rezultatov ocene ranljivosti in tveganj.

Ključne politike na področju blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam

Strateški steber	Politike/aktivnosti
Povečati odpornost infrastrukture	Pospešiti prodor na naravi temelječih rešitev s posebno pozornostjo na uvajanju modro-zelene infrastrukture - naravni in polnaravni (zato zelena) decentralizirani sistemi, namenjeni upravljanju padavinskih voda (zato modra) v mestih, ki hkrati opravljajo zelo raznovrstne ekosistemske storitve. Sistematično vključevanje na naravi temelječih rešitev v urbanizem, javne prostore, infrastrukturo in stavbe. Izvajanje zelene in energetske učinkovite gradnje in obnove stavb. Izboljšanje operativne učinkovitosti in spremljanje delovanja obstoječih energetskih sistemov.
Izboljšati učinkovitost pri uporabi virov	Uvajanje načel krožnega gospodarstva pri predelavi odpadne vode – spodbujanje ponovne uporabe, recikliranja, obnove in predelave vodnih virov. Izvajati ustrezno infrastrukturno politiko in hierarhijo ravnanja z odpadki.
Boljše obveščanje in obvladovanje tveganj	Okrepiti občutljivost na podnebna tveganja (naraščanje temperature, vročinski valovi, ekstremne padavine in plazovi, suše) v okviru lokalnih razvojnih programov in načrtovalskih praks. Razviti robustne sisteme zgodnjega opozarjanja na poplave, vročinske valove in druge podnebne vplive/naravne nesreče na ravni lokalne skupnosti.
Komuniciranje in sodelovanje deležnikov	Razviti koncept sistematičnega vključevanja in sodelovanja vseh relevantnih deležnikov v vseh fazah načrtovanja in izvajanja energetske podnebnih aktivnosti. Vzpostaviti sistem participatornega odločanja.